

Da prevod ovih stihova nije dobar, najjasnije dokazuje i ovo: hrvatski bi tekst potpisao i Focije i njegovi sljedbenici, dok bi za Tomin rekli da je heretičan! — Ni hrv. dika ne odgovara lat. laudatio.

Mislim da je jasno, da moljenje ovih dviju kitica u tom prevodu ne dobiva oprostjenje. A da li se one smiju upotrebljavati u liturgiji, to je drugo pitanje, na koje bih želio da nam odgovori Uredništvo »Službe Božje«.

F. S. MILOVANOV

Odgovor uredništva: Makar da se upotrebom spomenutog prevoda i ne dobiva oprostjenje, ne samo da ga smijemo nego i moramo upotrebljavati, jer se nalazi u Rimskom obredniku koji je od SZO proglašen autentičnim. Mnogo toga u liturgiji treba ispraviti i dotjerati. Na pr. završetak himna na Večernji sv. Terezije Avilske sadrži zabludu kvaternijanizma: »Sit laus Patri cum Filio, Et Spiritu Paraclito, Tibique sancta Trinitas...« Kao što moramo to moliti dok se ne ispravi, moramo moliti i sve druge nesavršene ili loše tekstove, a mjerodavne upozoriti da ih revidiraju.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

1. Svojim ministrantom nameravam dati narediti novo obleko. Po nekaterih župnijah vidim, da nosijo ministranti talarčke različnih barv. V redovniških župnijah nosijo celo majhne habite s pasom in kapuco. Drugo so zopet oblečeni kakor majhni kanoniki ali celo prelati. Ali je za ministrantovske oblke kakšen predpis?

Odgovor: Glede obleke ministrantov sv. kongregacija obredov doslej ni izdala še nobenega izrečnega odloka, vendar naj ministrantje nosijo le črne talarčke z ovratnikom in bele, platnene superpelicije. Razlog je ta, da ministratje nadomeščajo akolite, ki prejmejo nižji sveti red in katerih obleka je črn talar in superpelicij. Uporaba talarja druge barve, na pr. rdeče, bele, ali habita ter drugih oblačil, na pr. majhne mocete, pasa, kapuce, ali celo biretka, je proti liturgičnemu duhu, pravijo liturgični znanstveniki. Tako nošo imenujejo razvado, abus, ki se je razpasla šele v 19. stoletju in je dandanes zelo razširjena. Nekaterim, posebno mladim fantom, je sicer zelo všeč, druge pa spet med mašo ali pri pobožnostih samo raztresa. Pisatelji opozarjajo, da svetišče ni gledališki oder. Nekdo je zapisal: Služabniki oltarja imajo svoje dostojanstvo zaradi svoje službe, ne pa od pisane obleke. — Isto velja v bistvu za vse cerkvene služabnike, na pr. cerkovnike.

2. Ob nedeljah moram binirati. Med obema mašama je le dve uri. Pri prvi maši mi je ministrant pomotoma za ablucijo vlil vino, kar sem opazil, preden sem spil. Bil sem zmeden, kaj naj napravim. Zahteval sem kozarec, vanj vlil ablucijo in jo spil pri drugi maši. Ali bi jo smel tudi spiti in potem binirati?

Odgovor: Predpis pravi, da lahko binira, kdor pri prvi maši spiže za ablucijo in purifikacijo vino »per inadvertentiam«, po nepazljivosti. V gornjem primeru ste ravnali povsem pravilno. Neki jurist pa pravi, da bi takem primeru smeli ablucijo vina tudi spiti in vendarle potem binirati.

3. Če je po tihi maši absolutio ad tumulum, ali se mora »Reši me« peti ali je dovolj, da se moli?

Odgovor: Po odlokih sv. kongregacije obredov se »Reši me« vedno poje, tudi tedaj, če bi bila prej tiha maša. Le sklep: »Njegova duša in duše vseh vernih mrtvih naj počivajo v miru«, se samo moli. Na vernih duš dan se ta sklep opusti.

4. Pri kakšni maši je dovoljen presbyter assistens?, Pri nas je navada, da je tudi pri zlati in biserni maši.

Odgovor: Presbyter assistens je po liturgičnih zakonih dovoljen samo pri pontifikalnih mašah. Sveta kongregacija obredov je izdala več odlokov, s katerimi prepoveduje, da bi navaden duhovnik imel assistensa. Tolerira se presbyter assistens pri slovesni novi maši. Kjer je pa assistens vpeljan in zakonite navade, more ostati tudi pri maši navadnega duhovnika (partikularen dekret 1470).

5. Instrukcija o sveti glasbi in liturgiji dovoljuje, da berilo pri navadni peti maši poje »lektor«. Ali more njegovo službo vršiti tudi laik kakor druge službe nižjih svetih redov?

Odgovor: Razlagavci instrukcije trdijo, da more berilo peti le ordinirani lektor. Ta razlaga se je opirala na Ritus servandus in celebratione Missae, VI, 8: »Si quandoque Celebrans cantat Missam sine Diacono et Subdiacono, Epistolam cantet in loco consueto aliquis Lector superpelliceo indutus, qui in fine non osculatur manum Celebrantis.« V novem misalu pa je po navodilih sv. kongregacije obredov ta rubrika spremenjena takole: »In Missis cantatis Epistola a ministrante cani potest; secus sufficit ut legatur a celebrante, qui tamen potest Epistolam more solito canere.« Torej jo more peti tudi neordinirani lektor.

6. Vodilo za sodelovanje vernikov pri maši nič ne omenja, da bi se po maši z zborovskim ali ljudskim petjem Leonove molitve po maši smele izpustiti. Ali se morajo torej moliti?

Odgovor: Maše z zborovskim ali ljudskim petjem so liturgično »tihe« maše, ker mašnik pri njih nič ne poje. Po »tihih« mašah, ki se ne obhajajo s kako slovesnostjo, se pa Leonove molitve per se ne bi opuščale. Ker je pa pri takih mašah redno tudi pridiga ali je po maši druga liturgična funkcija, na pr. blagoslov z Najsvetejšim, ne da bi mašnik odšel od oltarja, se pa iz tega razloga molitve po maši opuščajo.

7. Opazam, da je glede petja berila in evangelija pri maši v domačem jeziku zelo različna praksa. Nekateri najprej latinsko pojo prošnjo (kolekto), nato pojo v domačem jeziku berilo, potem prebero latinski berilo, graduale in evagelij, nato pojo evangelij

v domačem jeziku. Pravijo, da je tako prav in praktično, ker vmes na koru lahko izpojejo eno kitico pesmi. Drugi delajo spet drugače. Ali se more reci, da smo glede tega svobodni, češ: ni še cerkvenih navodil.

Odgovor: Dovoljenje, peti berilo in evangelij v domačem jeziku, je dal obenem z dovoljenjem, da porabljam Obrednik v celoti v svojem jeziku, papež Benedikt XV. leta 1921. V indultu je rečeno samo: *cantus Epistolae et Evangelii potest fieri in lingua vulgari*. Nič ne odreja podrobneje, kako naj se to poje in kdaj. Instrukcija z dne 3. septembra o sveti glasbi in liturgiji omenja privilegije, ki jih je sveta stolica dala drugim narodom; ti smejo, »potem ko so berilo in evangelij koralno odpeli, ta besedila oznaniti tudi v maternem jeziku, tako namreč, da jih z visokim in jasnim glasom bero, ne smejo jih pa peti v koralni melodiji« (št. 16 c). Indult svetega oficija z dne 8. aprila 1960. za škofije v Jugoslaviji pa pravi: »S. Officium tamen libenter facultatem concedit, ut, postquam ipse sacerdos vel ministri Epistolam et Evangelium recitaverint, per se vel per Lectorem easdem Lectiones vulgari sermone proclament, tum in Missis lectis tum in cantatis.« — Pravilen je torej samo tale red: latinska peta prošnja, branje latinskega berila, petje berila v domačem jeziku, latinski graduale, Munda cor, latinski evangelij, petje evangelija v domačem jeziku.

8. Sv. Jožef Kupertinski je dajal škofom: Če hočete, da boste imeli svete duhovnike, skrbite, da bodo pobožno maševali in pobožno opravljali brevir. — Tudi v pastoralnih knjigah in razlagah brevirja često beremo staro resnico: Od tega, kako duhovniki mašujejo in kako opravljajo brevir, je odvisen uspeh dušnopastirskega dela. Starejši duhovniki pa včasih ne mašujemo spodbudno. Na kaj bi morali posebno paziti?

Odgovor: Ko telesno ni več dovolj prožen, duhovnik, ki prihaj v leta, zelo pogosto a) popušča v prikonih in b) površno povzdiguje. a) Zelo nagibamo z leti k temu, da iz globokih priklonov pri maši delamo srednje, srednje pa spreminjamo le v rahel priklon glave. Pozabljamo, da se moramo pri maši globoko prikloniti: pri molitvah Confiteor, Munda cor, Te igitur in Supplices te rogamus ter pri prihodu k oltarju in pred odhodom, če zaradi tabernaklja ni treba poklekniti. b) Pri povzdigovanju je treba sveto hostijo in tudi kelih toliko vzdignuti nad glavo, da ju verniki vidijo; pri povzdigovanju sv. hostije je treba imeti dlani in proste prste sklenjene (»reliquis manuum digitis extensis et simul iunctis«) in imeti oči upreti v sv. hostijo (»intentis in eam oculis«) in kelih. Iz spoštovanja pred Bogom se tega držimo. Tudi verniki nas opazujejo, često zelo kritično!

Liturgija je teologija koja studira na koljenima.

(G. Lefebvre)